

Europejska Karta Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym

Karta zobowiązuje Europejskie samorzady lokalne i regionalne do użycia ich kompetencji i wpływów w celu osiągnięcia większej równości w swojej społeczności.

Opracowane i zalecane przez Radę Gmin i Regionów Europy

Wprowadzenie

Europejska Karta Równości Kobiet i Mężczyzn adresowana jest do samorządów lokalnych i regionalnych w Europie, i rekomendowana do podpisania. Podpisanie Karty będzie formalnym wyrazem zaangażowania władz lokalnych w propagowanie zasady równości kobiet i mężczyzn, a także deklaracją wdrażania na własnym terenie wynikających z niej zobowiązań.

Aby wprowadzać te zobowiązania, każdy sygnatariusz zobowiązuje się do opracowania Równościowego Planu Działania, który określa priorytety, działania i środki na to przeznaczone.

Ponadto każdy sygnatariusz podejmuje się zaangażować wszystkie instytucje i organizacje na swoim terenie, aby w praktyce promować prawdziwą równość.

Karta została opracowana w ramach projektu prowadzonego przez Radę Gmin i Regionów Europy w latach 2005-2006 razem z wieloma partnerami, wymienionymi poniżej. Projekt był współfinansowany przez Komisję Europejską w ramach 5. Wspólnotowego Programu Działań na Rzecz Równości Kobiet i Mężczyzn.

Równość kobiet i mężczyzn jest podstawowym prawem wszystkich i istotną wartością każdej demokracji. W celu jej osiągnięcia musi być ona nie tylko prawnie uznana, ale także stosowana we wszystkich aspektach życia: politycznym, gospodarczym, społecznym i kulturowym.

Mimo licznych formalnych dowodów uznania równości i postępu jaki został zrobiony w tym zakresie, równość kobiet i mężczyzn w życiu codziennym wciąż nie istnieje. Kobiety i mężczyźni nie mają w praktyce takich samych praw. Nierówności społeczne, polityczne, gospodarcze i kulturowe wciąż istnieją np. nierówność płac i mniejsza liczebnie reprezentacja polityczna.

Te nierówności są wynikiem społecznych konstrukcji bazujących na licznych stereotypach obecnych w rodzinie, edukacji, kulturze, mediach, miejscu pracy, społeczeństwie. Jest wiele dziedzin, w których możliwe są działania, poprzez przyjęcie nowego podejścia i wprowadzenie strukturalnych zmian.

Ze względu na to, że władze lokalne i regionalne są najbliżej obywateli, mogą najlepiej zwalczać istniejące nierówności i likwidować je, a przez to promować prawdziwie egalitarne społeczeństwo. Poprzez swoje kompetencje i współpracę z licznymi miejscowymi podmiotami i różnymi szczeblami władzy mogą one podjąć konkretne działania w rzecz osiągnięcia równości kobiet i mężczyzn.

Ponadto zasada subsydiarności ma szczególną wagę dla praktycznego stosowania prawa do równości kobiet i mężczyzn. Zasada ta odnosi się do wszystkich szczebli rządzenia – europejskiego, krajowego, regionalnego i lokalnego. Europejskie samorzady lokalne i regionalne mają różny zakres kompetencji, wszystkie z nich mogą i muszą odgrywać pozytywną rolę w promowaniu równości w praktyczny sposób, który wpłynie na codzienne życie społeczności.

Z zasadą subsydiarności blisko związane są zasady działania samorządu lokalnego i regionalnego. Karta Samorządu Terytorialnego Rady Europy z 1985 r. podpisana i ratyfikowana przez większość europejskich państw, podkreśla „prawo i zdolność władz lokalnych, w ramach granic prawa, do

regulowania i zarządzania istotną częścią spraw publicznych w ramach ich własnych kompetencji i w interesie lokalnej społeczności”. Stosowanie i promowanie prawa do równości musi być ideą samorządu lokalnego.

Demokracja lokalna i regionalna musi umożliwiać dokonywanie najważniejszych wyborów dotyczących najważniejszych aspektów życia codziennego, takich jak mieszkalnictwo, bezpieczeństwo, transport publiczny, miejsce pracy, czy zdrowie.

Ponadto pełne zaangażowanie kobiet w tworzenie i wdrażanie polityki lokalnej i regionalnej umożliwia wzięcie pod uwagę ich życiowego doświadczenia, know-how i kreatywności.

Jeśli chcemy osiągnąć społeczeństwo oparte na równości, istotne jest żeby władze lokalne i regionalne wzięły pod uwagę zachowanie równowagi płci w swojej polityce, organizacjach i działaniach. A w świecie „dziś i jutra” prawdziwa równość kobiet i mężczyzn stanowi klucz do sukcesu gospodarczego i społecznego – nie tylko na szczeblu europejskim czy krajowym, ale także w naszych regionach, miastach i społecznościach lokalnych.

Rada Gmin i Regionów Europy i jej Komisja Kobiet Pochodzących z Wyboru z Władz Lokalnych i Regionalnych, od wielu lat aktywnie promuje równość kobiet i mężczyzn na szczeblu lokalnym i regionalnym. W 2005 r. wprowadzono konkretne narzędzie dla władz lokalnych i regionalnych: „Miasto równości” (publikacja – przypis tłumaczenia). Poprzez prezentacje najlepszych praktyk w wybranych europejskich miastach i gminach, „Miasto równości” dostarcza metodologii do wdrażania polityki równości kobiet i mężczyzn na szczeblu lokalnym i regionalnym. Europejska Karta Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym jest jego kontynuacją.

Rola samorządów lokalnych i regionalnych w promowanie równości płci została podkreślona w Światowej Deklaracji IULA (Międzynarodowy Związek Władz Lokalnych) „Kobiety w samorządzie lokalnym”, która została przyjęta w 1998 r. Nowa światowa organizacja Zjednoczone Miasta i Samorządy Lokalne uznaje promowanie równości kobiet i mężczyzn za jeden ze swoich zasadniczych celów.

Preambuła

Rada Gmin i Regionów Europy reprezentująca europejskie samorządy lokalne i regionalne, we współpracy z następującymi partnerami:

Austriackim Związkiem Miast
Związkiem Gmin Republiki Bułgarii
Związkiem Gmin Cypryjskich
Związkiem Miast i Gmin Republiki Czeskiej
Związkiem Fińskich Władz Lokalnych i Regionalnych
Francuską Sekcją CEMR (AFCCRE)
Niemiecką Sekcją CEMR (RGRE)
Związkiem Gmin Greckich (KEDKE)
Węgierskim Związkiem Władz Lokalnych (TOOSZ)
Włoską Sekcją CEMR (AICCRE)
Toskańską Federacją AICCRE
Związkiem Miast i Gmin Luksemburga (SYVICOL)
Związkiem Miast Polskich
Hiszpańską Federacją Gmin i Prowincji (FEMP)

Baskijskim Związkiem Gmin (EUDEL)
Federacją Gmin i Prowincji Extramedury (FEMPEX)
Miastem Burguillos del Cerro (Hiszpania)
Miastem Cartagena (Hiszpania)
Miastem Frankfurt nad Menem (Niemcy)
Miastem Saint Jean de la Ruelle (Francja)
Miastem Sevilla (Hiszpania)
Miastem Valecia (Hiszpania)
Miastem Wiedeń (Austria)
Stołą Komisją Euro-Śródziemnomorską ds. Współpracy Władz Lokalnych i Regionalnych (COPPEM)
Agencją Czasu i Mobilności Belfort-Montbeliard (Francja)

Przypominając, że Społeczność Europejska i Unia Europejska oparte są na podstawowych prawach i wolności, obejmujących promowanie równości kobiet i mężczyzn oraz że europejskie prawodawstwo stanowi podstawę dla postępu w tym obszarze w Europie;

Przypominając, że międzynarodowe ramy prawne dotyczące praw człowieka Organizacji Narodów Zjednoczonych, a w szczególności Ogólna Deklaracja Praw Człowieka i Konwencja o Eliminacji Wszelkich Form Dyskryminacji Przeciw Kobietom, przyjęte w 1979;

Podkreślając istotny wkład Rady Europy w promowanie równości kobiet i mężczyzn i samorządów lokalnych;

Biorąc pod uwagę, że równość kobiet i mężczyzn oznacza wolę działania w trzech uzupełniających się aspektach - eliminacji bezpośrednich i wykorzenianiu niebezpośrednich nierówności oraz stworzeniu politycznych, prawnych i społecznych warunków wspierających aktywny rozwój egalitarnej demokracji;

Ubolewając nad trwającą niezgodnością pomiędzy uznaniem z mocy prawa zasady równości a jego prawdziwym i rzeczywistym stosowaniem;

Biorąc pod uwagę fakt, że europejskie samorzady lokalne i regionalne odgrywają i muszą odgrywać znaczącą rolę dla swoich obywateli i mieszkańców w dziedzinie stosowania prawa równości, w szczególności kobiet i mężczyzn, we wszystkich dziedzinach, które są w ich kompetencjach;

Biorąc pod uwagę, że dla demokracji konieczna jest równowaga w udziale i reprezentacji kobiet i mężczyzn w procesach decyzyjnych i na kierowniczych stanowiskach;

Czerpiąc inspirację dla naszej akcji przede wszystkim z Konwencji O Eliminowaniu Wszelkich Form Dyskryminacji Kobiet Organizacji Narodów Zjednoczonych z 1979 r., z Deklaracji Pekinńskiej i Platformy Działań Organizacji Narodów Zjednoczonych z 1995 r., Rezolucji 23. Specjalnej Sesji Zgromadzenia Ogólnego w 2000 r. (Pekin +5), Europejskiej Karty Praw Podstawowych, Zaleceniu Rady z grudnia 1996 O Zrównoważonym Udziale Kobiet I Mężczyzn W Procesie Decyzyjnym, Światowej Deklaracji Międzynarodowego Związku Władz Lokalnych z 1998 r. O Kobietach w Samorządach Lokalnych;

Chcąc upamiętnić 25. rocznicę wejścia w życie Konwencji O Eliminacji Wszelkich Form Dyskryminacji Przeciwko Kobietom Organizacji Narodów Zjednoczonych we wrześniu 1981;

Opracowaliśmy Europejską Kartę równości kobiet i mężczyzn w życiu lokalnym, i zapraszamy samorzady lokalne i regionalne Europy do podpisania jej i wdrażania.

CZĘŚĆ I

ZASADY

Sygnatariusze Karty Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym uznają co następuje jako fundamentalne zasady swoich działań:

1. Równość kobiet i mężczyzn stanowi fundamentalne prawo

Zasada ta musi być stosowana przez samorządy lokalne i regionalne we wszystkich obszarach ich kompetencji, obejmuje ich zobowiązanie do eliminacji wszystkich form dyskryminacji bezpośredniej jak i pośredniej.

2. Zagwarantowanie, że równość kobiet i mężczyzn, różnorodne formy dyskryminacji i nierównego traktowania są brane pod uwagę.

Różnorodne formy dyskryminacji oparte na płci, rasie, kolorze skóry, pochodzeniu etnicznym i społecznym, cechach genetycznych, języku, religii czy wierze, przekonaniach politycznych lub innych, przynależności do mniejszości narodowej, urodzeniu, niepełnosprawności, wieku, orientacji seksualnej czy statusie społeczno-ekonomicznym muszą być brane pod uwagę przy rozpatrywaniu równości pomiędzy kobietami i mężczyznami.

3. Zrównoważony udział kobiet i mężczyzn w procesie decyzyjnym jest warunkiem demokratycznego społeczeństwa

Prawo do równości kobiet i mężczyzn wymaga od władz lokalnych i regionalnych podjęcia wszelkich dostępnych środków i odpowiednich strategii w celu promowania zrównoważonej reprezentacji kobiet i mężczyzn we wszystkich sferach procesów decyzyjnych.

4. Eliminacja stereotypów opartych na płci jest podstawą osiągnięcia równości kobiet i mężczyzn.

Władze lokalne i regionalne muszą promować eliminację stereotypów i przeszkód, które przyczyniają się do nierównego statusu kobiet i które mają wpływ na nierówny podział ról pomiędzy kobietami i mężczyznami w życiu politycznym, gospodarczym, społecznym i kulturalnym.

5. Włączając kwestie płci do wszystkich działań samorządów lokalnych i regionalnych konieczne jest promowanie równości kobiet i mężczyzn.

Perspektywa równości płci musi być brana pod uwagę przy tworzeniu polityki, metod i instrumentów, które wpływają na codzienne życie społeczności lokalnej np. poprzez techniki głównego nurtu zarządzania (*gender mainstreaming*) oraz budżetowanie pod kątem płci (*gender budgeting*). W tym celu doświadczenie kobiet w życiu lokalnym, warunki życia i pracy, muszą zostać zbadane i wzięte pod uwagę.

6. Właściwie opracowane plany działania i programy są koniecznymi narzędziami do promowania równości kobiet i mężczyzn.

Działania władz lokalnych i regionalnych muszą obejmować plany i programy uwzględniające równość płci oraz muszą być wyposażone w środki finansowe i osobowe potrzebne do ich wdrażania.

Zasady te tworzą podstawę Artykułów w części III znajdującej się poniżej.

CZĘŚĆ II

STOSOWANIE KARTY I JEJ ZOBOWIĄZAŃ

Sygnatariusz zobowiązuje się do podjęcia następujących kroków w celu wdrożenia postanowień Karty:

- (1) Każdy Sygnatariusz opracuje i przyjmie w określonym czasie (nie przekraczającym dwóch lat od podpisania), a następnie wdroży Równościowy Plan Działania.
- (2) Równościowy Plan Działania będzie wyznaczał cele i priorytety Sygnatariusza, działania jakie planuje podjąć i środki finansowe jakie na ten cel przeznaczy w celu wypełnienia zobowiązań

wynikających z Karty. Plan będzie także określał proponowany czas i zakres jego wdrożenia. Jeśli Sygnatariusz ma już Równościowy Plan Działania, zweryfikuje go w celu zapewnienia, że uwzględni on wszystkie istotne elementy ujęte w Karcie.

- (3) Każdy Sygnatariusz przeprowadzi szerokie konsultacje przed przyjęciem Równościowego Planu Działania, a po jego przyjęciu będzie go propagował. Sygnatariusz będzie także regularnie informował opinię publiczną o postępach we wdrażaniu Planu.
- (4) Każdy Sygnatariusz uaktualni swój Równościowy Plan Działania stosownie do okoliczności i opracuje kolejny Plan na każdy kolejny okres.
- (5) Każdy Sygnatariusz zobowiązuje się z założenia do współpracy z odpowiednim systemem oceny, który umożliwi postęp we wdrażaniu Karty, a także do pomocy samorządom lokalnym i regionalnym w Europie do uczenia się od siebie nawzajem skutecznych środków upowszechniania równości kobiet i mężczyzn. Udostępni w tym celu Równościowy Plan Działania i inne odpowiednie materiały.
- (6) Każdy Sygnatariusz poinformuje Radę Gmin i Regionów Europy w formie pisemnej o tym, że podpisał Kartę wraz z podaniem daty i punktu kontaktowego do przyszłej współpracy w związku z Kartą.

CZĘŚĆ III

DEMOKRATYCZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Artykuł 1

(1) Sygnatariusz uznaje, że prawo do równości kobiet i mężczyzn jest zasadniczą przesłanką demokracji, i że demokratyczne społeczeństwo nie może już dłużej ignorować umiejętności, wiedzy, doświadczenia i kreatywności kobiet. W tym celu trzeba zapewnić pełne włączenie, reprezentację i zaangażowanie kobiet z różnych środowisk i grup wiekowych do wszystkich sfer politycznych i decyzyjnych.

(2) Sygnatariusz, jako demokratycznie wybrane ciało odpowiedzialne za podejmowanie działań na rzecz zapewnienia dobrobytu mieszkańców i obszaru, zobowiązuje się do wspierania i promowania praktycznego zastosowania tego prawa we wszystkich obszarach działalności – jako demokratycznie wybrany lider społeczności lokalnej, dostawca i zleceniodawca usług, planista, zarządca i jako pracodawca.

ROLA POLITYCZNA

Artykuł 2 – Reprezentacja polityczna

- (1) Sygnatariusz uznaje równe prawo kobiet i mężczyzn do głosowania, kandydowania oraz sprawowania stanowisk pochodzących z wyboru.
- (2) Sygnatariusz uznaje równe prawo kobiet i mężczyzn do udziału w tworzeniu i wdrażaniu polityki, sprawowania urzędu i wykonywania wszystkich funkcji publicznych na wszystkich szczeblach zarządzania.
- (3) Sygnatariusz uznaje zasadę zrównoważonej reprezentacji we wszystkich ciałach decyzyjnych i pochodzących z wyboru.
- (4) Sygnatariusz zobowiązuje się do podjęcia wszystkich koniecznych środków we wspieraniu powyższych praw i zasad, włączając kolejno:
 - Zachęcanie kobiet do ubiegania się o stanowiska publiczne, głosowania i korzystania z ich indywidualnych praw wyborczych.
 - Zachęcania partii politycznych i grup do przyjmowania i stosowania zasady zrównoważonej reprezentacji kobiet i mężczyzn.

- W tym celu do zachęcania partii politycznych i grup do podjęcia wszelkich kroków prawnych, w tym jeśli będą to uważać za właściwe – przyjęcie zasady parytetu, w celu zwiększenia liczby kobiet kandydujących i wybranych w wyborach.
 - Uregulowanie własnych procedur i standardów postępowania, tak że potencjalni kandydaci i wybrani przedstawiciele nie są poszkodowani przez stereotypy zachowania i języka, czy prześladowanie.
 - Przyjęcie środków umożliwiających wybranym przedstawicielom łączenie ich życia prywatnego i publicznego, np. poprzez zapewnienie odpowiedniego rozkładu jazdy, metod pracy, dostępność odpowiedniej opieki, tak aby umożliwić wszystkim wybranym pełny udział.
- (5) Sygnatariusz zobowiązuje się do promowania i stosowania zasady zrównoważonej reprezentacji w swoich własnych ciałach decyzyjnych i doradczych oraz w swoich nominacjach do ciał zewnętrznych.
- W przypadku, gdy władze nie mają w chwili obecnej zrównoważonej reprezentacji kobiet i mężczyzn, wprowadzą taką na zasadach nie mniej korzystnych niż obecna równowaga płci.
- (6) Zobowiązuje się zapewnić, że stanowisko publiczne lub polityczne, na które wybiera się lub nominuje daną osobę, z zasady i w praktyce nie jest ograniczone lub przewidziane dla jednej płci, w związku z panującym stereotypem.

Artykuł 3 – Udział w życiu politycznym i społecznym

- (1) Sygnatariusz uznaje prawo obywateli do udziału w wykonywaniu praw publicznych jako fundamentalną zasadę demokracji oraz że kobiety i mężczyźni mają prawo do równego uczestniczenia w rządzeniu i życiu publicznym ich regionu, gminy i społeczności lokalnej.
- (2) W związku z różnymi formami udziału obywateli w życiu publicznym np. przez komitety doradcze, rady sąsiedzkie, e-uczestnictwo, Sygnatariusz zobowiązuje się zapewnić możliwość, równego udziału kobiet i mężczyzn. W przypadku, kiedy sposoby uczestnictwa nie prowadzą do takiej równości, tworzy on i testuje nowe metody.
- (3) Sygnatariusz zobowiązuje się promować w życiu politycznym i działaniach obywateli, aktywny udział kobiet i mężczyzn ze wszystkich grup społecznych, w szczególności tych grup mniejszościowych, które mogłyby być w innym wypadku wykluczone.

Artykuł 4 – Publiczne zaangażowanie na rzecz równości

- (1) Sygnatariusz jako demokratycznie wybrany lider i przedstawiciel swojej społeczności i terenu powinien publicznie angażować się i przyczyniać do realizacji zasady równości kobiet i mężczyzn w życiu lokalnym, poprzez:
- Ogłoszenie faktu podpisania Karty przez Sygnatariusza, po dyskusji na jej temat i przyjęciu przez najwyższy organ.
 - Działania zmierzające do realizacji zobowiązań wynikających z Karty, i regularne informowanie społeczności o postępie we wdrażaniu Równościowego Planu Działania.
 - Zobowiązanie, że Sygnatariusz oraz jego wybrani członkowie będą stosować i utrzymywać dobre standardy w związku z zasadą równości kobiet i mężczyzn.
- (2) Sygnatariusz użyje swojego demokratycznego mandatu do zachęcania innych politycznych i publicznych instytucji i jednostek prywatnych oraz organizacji społecznych do podjęcia działań zapewniających w praktyce prawo do równości kobiet i mężczyzn.

Artykuł 5 – Pracując z partnerami w celu promowania równości

- (1) Sygnatariusz zobowiązuje się współpracować ze wszystkimi swoimi partnerami z sektora publicznego i prywatnego, jak również z organizacjami społecznymi, w celu promowania większej

równości kobiet i mężczyzn we wszystkich aspektach życia na jego terenie. W tym celu będzie on w szczególności współpracował z partnerami społecznymi.

- (2) Sygnatariusz będzie konsultował ze swoimi partnerami i organizacjami, także z partnerami społecznymi, opracowanie i sprawdzanie Równościowego Planu Działania oraz innych kwestii związanych z równością.

Artykuł 6 – Przeciwdziałanie się stereotypom

- (1) Sygnatariusz zobowiązuje się do zwalczania, tak dalece jak to możliwe, uprzedzeń, praktyk i użycia języka i obrazów, które oparte są na idei wyższości lub niższości jednej z płci, czy stereotypowych rolach kobiet i mężczyzn.
- (2) W tym celu Sygnatariusz zapewnia, że jego własna i wewnętrzna komunikacja będzie zgodna z tym zobowiązaniem, i że będą one promować pozytywny wizerunek płci i dobre przykłady.
- (3) Sygnatariusz pomoże także swoim pracownikom, poprzez szkolenie i inne środki, zidentyfikować i eliminować stereotypowe podejście i zachowanie, a także ustali standardy zachowania w tym względzie.
- (4) Dążąc do równości kobiet i mężczyzn Sygnatariusz przeprowadzi działania i kampanie podnoszące świadomość o krzywdzącym wpływie stereotypów płci.

Artykuł 7 – Dobra administracja i konsultacja

- (1) Sygnatariusz, uznaje prawo kobiet i mężczyzn do równego, bezstronnego, uczciwego i terminowego traktowania ich spraw, włączając:
 - Prawo do wyrażenia opinii przed wydaniem konkretnej decyzji, która mogłaby być niekorzystna.
 - Obowiązek władzy do podania powodu swojej decyzji.
 - Prawo do pełnej informacji w sprawach, które ich dotyczą.
- (2) Sygnatariusz uznaje, w ramach swoich kompetencji, wagę zasady równości w polityce i procesie decyzyjnym, jeśli możliwa jest formalna konsultacja ze wszystkimi uczestnikami tych procesów oraz znaczenie równego dla kobiet i mężczyzn dostępu do informacji oraz prawa do wypowiedzi.
- (3) Sygnatariusz w celu zapewnienia powyższych praw zobowiązuje się do podjęcia następujących kroków:
 - Zapewnienia, by działania mające na celu dostarczenie informacji uwzględniały potrzeby kobiet i mężczyzn, łącznie z ich indywidualnym dostępem do informacji i technologii komunikacyjnych.
 - Zapewnieniu równego udziału w konsultacjach osobom o różnych poglądach oraz przyjęcie gwarantujących to uwarunkowań prawnych.
 - Umożliwienia, gdy jest to konieczne, przeprowadzenia odrębnych konsultacji z kobietami.

OGÓLNE RAMY RÓWNOŚCI

Artykuł 8 – Ogólne zaangażowanie

- (1) Sygnatariusz w ramach swoich wszystkich kompetencji uzna, będzie szanować i promować prawa i zasady równości kobiet i mężczyzn, i będzie zwalczać dyskryminację i niekorzystne zjawiska odnoszące się do płci.
- (2) Postanowienia Karty wiążą Sygnatariusza tylko wtedy gdy one same lub odpowiednie ich aspekty leżą w zakresie jego kompetencji prawnych.

Artykuł 9 – Ocena realizacji polityki równości płci

- (1) Sygnatariusz zobowiązuje się do dokonania oceny realizacji polityki równości płci, we wszystkich obszarach wynikających z jego kompetencji, w myśl tego artykułu.
- (2) W tym celu, Sygnatariusz stworzy program oceny realizacji polityki równości płci, zgodnie z własnymi priorytetami, środkami i w przyjętych ramach czasowych, który będzie włączony do jego Równościowego Planu Działania.
- (3) Ocena powinna tam gdzie to możliwe, obejmować następujące kroki:
 - Weryfikację obowiązującej polityki, procedur, praktyk i wzorów oraz sposobów wdrażania, by ocenić czy nie zawierają one nieuczciwej dyskryminacji, czy nie są oparte na stereotypach płci, oraz czy odpowiednio uwzględniają specyficzne potrzeby kobiet i mężczyzn.
 - Sprawdzenie alokacji środków finansowych i innych.
 - Określenie priorytetów i jeśli konieczne celów, by usunąć nieprawidłowości wynikające z tej weryfikacji i wprowadzić zauważalne ulepszenia w świadczeniu usług
 - Dokonywanie już we wczesnej fazie oceny wszystkich znaczących propozycji zmian lub dostosowań przepisów, procedur i sposobów alokacji środków, tak by określić ich potencjalny wpływ na sytuację kobiet i mężczyzn i ostateczne decyzje podejmować w świetle tej oceny.
 - Branie pod uwagę potrzeb i zainteresowań tych, którzy doświadczają różnorodnych form dyskryminacji i nierównego traktowania.

Artykuł 10 – Różnorodne formy dyskryminacji i nierównego traktowania

- (1) Sygnatariusz, uznaje, że dyskryminacja ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne czy społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub wiarę, przekonania polityczne i inne, przynależność do mniejszości narodowych, stanu posiadania, urodzenia, niesprawności, wieku, orientacji seksualnej jest zakazana.
- (2) Sygnatariusz uznaje, że mimo tego zakazu, wiele kobiet i mężczyzn dotkniętych jest przez różne formy dyskryminacji lub nierównego traktowania, włączając nierówność społeczno-ekonomiczną, i że mają one bezpośredni wpływ na ich zdolność do korzystania z innych praw, do których odnosi się Karta.
- (3) Sygnatariusz zobowiązuje się w ramach swoich kompetencji do podjęcia wszystkich koniecznych działań, zwalczających efekty różnych form dyskryminacji lub nierównego traktowania włączając:
 - Zapewnienie, że kwestie wszelkich form dyskryminacji i nierównego traktowania znajdują odzwierciedlenie w Równościowym Planie Działania i ocenach realizacji polityki równości płci.
 - Zapewnienie, że kwestie wynikające z wszelkich form dyskryminacji i nierównego traktowania są brane pod uwagę przy podejmowaniu działań wynikających z innych artykułów tej Karty
 - Tworzenie kampanii informacyjnych w celu zwalczania stereotypów i promowania równego traktowania tych kobiet i mężczyzn, którzy mogą być dotknięci różnorodnymi formami dyskryminacji i nierównego traktowania.
 - Wprowadzenie określonych środków uwzględniających szczególne potrzeby kobiet i mężczyzn emigrantów.

Rola pracodawcy

Artykuł 11

- (1) Sygnatariusz jako pracodawca uznaje prawo do równości kobiet i mężczyzn we wszystkich aspektach zatrudnienia, łącznie z organizacją i warunkami pracy.
- (2) Sygnatariusz uznaje prawo do łączenia życia zawodowego, społecznego i rodzinnego oraz prawa do godności i bezpieczeństwa w miejscu pracy.

- (3) Sygnatariusz zobowiązuje się do podjęcia wszystkich uzasadnionych środków, włączając działania wspierające w ramach swoich kompetencji prawnych, we wspieraniu powyższych praw.
- (4) Środki, o których mowa w punkcie 3 obejmują następująco:
- (a) sprawdzenie polityki i procedur odnoszących się do zatrudnienia w organizacji, opracowanie i stosowanie w kwestiach związanych z zatrudnieniem Równościowego Planu Działania, w celu zniesienia nierówności w określonym czasie i obejmuje m.in.:
- Równą płacę, w tym równą płacę za pracę tej samej jakości
 - Działania na rzecz kontroli płac, wynagrodzeń, systemu płac i emerytur
 - Środki zapewniające uczciwą promocję i możliwości rozwoju kariery
 - Środki zapewniające zrównoważony udział kobiet i mężczyzn na wszystkich szczeblach, w szczególności odnoszące się do nieproporcjonalności na wyższym szczeblu zarządzania.
 - Środki zwalczające segregację opartą na płci i zachęcanie pracowników do wykonywania zawodów przypisanych tradycyjnie drugiej płci.
 - Środki zapewniające uczciwą rekrutację
 - Środki zapewniające odpowiednie zdrowe i bezpieczne warunki pracy
 - Procedury zapewniające konsultację z pracownikami i ich związkami zawodowymi, zapewniające zrównoważony udział kobiet i mężczyzn w organach konsultacyjnych i negocjacyjnych
- (b) Sprzeciwienie się prześladowaniom na tle płci w miejscu pracy poprzez jasne określenie, że takie zachowanie jest nie do zaakceptowania, wspieranie ofiar, wprowadzanie i stosowanie transparentnej polityki by walczyć z przestępcami oraz podnoszenie świadomości w tej kwestii;
- (c) Taki dobór kadr na wszystkich poziomach organizacji, który odzwierciedla społeczną, gospodarczą i kulturową różnorodność lokalnej społeczności;
- (d) Wspieranie godzenia życia zawodowego, społecznego i rodzinnego poprzez:
- wprowadzenie polityki, która umożliwi tam gdzie to stosowne, dostosowanie czasu pracy i organizacji pracy do potrzeb pracowników, tak aby mogli oni opiekować się dziećmi i innymi osobami.
 - Zachęcanie mężczyzn do skorzystania z ich prawa do opieki nad dziećmi.

Zamówienia publiczne i umowy

Artykuł 12

- (1) Sygnatariusz zobowiązuje się, że w wykonywaniu swoich zadań i obowiązków wynikających z zamówień publicznych, włączając umowy na dostawę produktów, wykonanie usług i prac, będzie wspierać równość między kobietami i mężczyznami.
- (2) Sygnatariusz uznaje, że ta odpowiedzialność jest szczególnej wagi gdy zleca innym jednostkom prawnym wykonanie ważnych usług publicznych, za które prawnie sam jest odpowiedzialny. W takich przypadkach sygnatariusz zapewni, że jednostka prawna wygrywająca umowę (bez względu jaka jest jej forma własności) ma taki sam obowiązek zapewnić czy promować równość między kobietami i mężczyznami, jakie miałby sygnatariusz jeśli dostarczałby usługi bezpośrednio.
- (3) Sygnatariusz zobowiązuje się, jeśli uważa za stosowne, wprowadzić następujące kroki:
- (a) dla każdej znaczącej umowy proponuje włączenie i uwzględnienie odpowiednich uregulowań dotyczących płci i możliwości pełnoprawnego promowania równości;
- (b) zapewnia, że specyfikacja umowy uwzględnia cele równości płci umowy;
- (c) zapewnienie, że inne wymagania i warunki dla konkretnej umowy uwzględniają i odzwierciedlają te cele;
- (d) użycie prawa Unii Europejskiej - legislacji dotyczącej zamówień publicznych do wyznaczenia warunków wykonania zgodnie ze społecznym znaczeniem;

- (e) uświadomić pracowników i doradców odpowiedzialnych za zamówienia publiczne o równości płci poprzez odpowiednie szkolenia.

ROLA DOSTAWCY USŁUG

Artykuł 13 – Edukacja i kształcenie ustawiczne

- (1) Sygnatariusz uznaje prawo każdego do edukacji i prawo dostępu do wszystkich szkoleń zawodowych i uzupełniających. Sygnatariusz uznaje znaczącą rolę edukacji na wszystkich etapach życia, w zapewnieniu prawdziwej równości szans, w dostarczaniu istotnych umiejętności w życiu i pracy i tworzenia nowych możliwości rozwoju zawodowego.
- (2) Sygnatariusz podejmuje się, w ramach swoich kompetencji, zabezpieczyć lub promować równy dostęp do edukacji i szkolenia zawodowego i uzupełniającego dla kobiet i mężczyzn, dziewcząt i chłopców.
- (3) Sygnatariusz uznaje potrzebę likwidowania stereotypów ról kobiet i mężczyzn we wszystkich formach edukacji. W tym celu zobowiązuje się do następujących środków:
 - Sprawdzania materiałów edukacyjnych szkół i innych programów edukacyjnych oraz metod nauczania, w celu zapewnienia, że zwalczają one stereotypowe postawy i praktyki.
 - Podjęcie specjalnych działań zachęcających do podejmowania nie tradycyjnych wyborów kariery (nie tradycyjnych zawodów przypisanych konkretnej płci)
 - Włączenie, w ramach kursów edukacji obywatelskiej i edukacji dla obywatelstwa elementów, które podkreślają wagę równego udziału kobiet i mężczyzn w procesie demokratycznym.
- (4) Sygnatariusz uznaje, że sposób w jaki prowadzone są szkoły i inne placówki edukacyjne pokazuje ważne dla dzieci i młodzieży modele. Dlatego zobowiązuje się promować równy udział kobiet i mężczyzn na wszystkich szczeblach zarządzania i kierowania szkołami.

Artykuł 14 – Zdrowie

- (1) Sygnatariusz uznaje prawo każdego do cieszenia się w pełni zdrowiem fizycznym i psychicznym, i uważa że dostęp do dobrej jakości opieki zdrowotnej, zabiegów medycznych i profilaktyki zdrowotnej kobiet i mężczyzn jest gwarancją przestrzegania tego prawa.
- (2) Sygnatariusz uznaje, że przy zapewnianiu równych szans dla kobiet i mężczyzn do dobrego zdrowia, usług medycznych i zdrowotnych, muszą być uwzględnione ich różne potrzeby. Uznaje, że potrzeby te wynikają nie tylko z biologicznych różnic, ale także z różnic w warunkach życia i pracy, ze stereotypowych postaw i założeń.
- (3) Sygnatariusz zobowiązuje się do podjęcia wszelkich koniecznych działań w ramach swoich uprawnień w celu promowania i zabezpieczenia najwyższego poziomu dobrego zdrowia swoich obywateli. W tym celu Sygnatariusz podejmuje lub promuje następujące środki:
 - Planowanie, finansowanie i wykonywanie usług zdrowotnych i medycznych oparte na równości płci.
 - Zapewnienie, że działania promujące zdrowie, łącznie z tymi zachęcającymi do zdrowej diety i ćwiczeń fizycznych, obejmują różne potrzeby i postawy kobiet i mężczyzn
 - Zapewnienie, że pracownicy służby zdrowia, łącznie z tymi zajmującymi się promocją zdrowia, uznają sposoby w jakich płeć wpływa na opiekę medyczną i zdrowotną, i uwzględniają w tej opiece różne doświadczenia kobiet i mężczyzn.
 - Zapewnienie, że kobiety i mężczyźni mają właściwy dostęp do informacji o zdrowiu.

Artykuł 15 – Pomoc i świadczenia socjalne

- (1) Sygnatariusz uznaje, że każdy ma prawo do niezbędnych świadczeń socjalnych i do korzystania z pomocy socjalnej w razie potrzeby.
- (2) Sygnatariusz uznaje, że kobiety i mężczyźni mają różne potrzeby, które mogą wynikać z różnic w warunkach społecznych i gospodarczych i innych czynników. Dlatego, aby zapewnić, że kobiety i mężczyźni mają równy dostęp do opieki i świadczeń socjalnych Sygnatariusz podejmie wszystkie możliwe środki:
 - Planowanie, finansowanie i wykonywanie pomocy socjalnej i świadczeń oparte na równości płci.
 - Zapewnienie, że ci którzy odpowiedzialni są za zapewnienie pomocy socjalnej i świadczeń socjalnych uznają sposoby w jakich płeć wpływa na te świadczenia, i uwzględnią różne doświadczenia kobiet i mężczyzn w obszarze tej opieki.

Artykuł 16 – Opieka nad dzieckiem

- (1) Sygnatariusz uznaje, że dobra jakość opieki nad dzieckiem i jej dostępność dla wszystkich rodziców i opiekunów bez względu na ich sytuację finansową, odgrywają istotną rolę w promowaniu prawdziwej równości między kobietami i mężczyznami i umożliwia im pogodzenie pracy, życia publicznego i rodzinnego. Sygnatariusz uznaje, że taka opieka nad dzieckiem wpływa znacząco na życie gospodarcze i społeczne lokalnej społeczności oraz społeczeństwo jako całość.
- (2) Sygnatariusz zobowiązuje się do zapewnienia i promocji takiej opieki nad dzieckiem, bezpośrednio lub też przez innych wykonawców czy sektor prywatny i traktowania go jako jednego ze swoich priorytetów. Będzie także zachęcał do zapewnienia takiej opieki nad dzieckiem innych w tym poprzez zagwarantowanie lub wspieranie opieki nad dzieckiem przez lokalnych pracodawców.
- (3) Sygnatariusz uznaje, że opieka nad dzieckiem jest obowiązkiem zarówno kobiet jak i mężczyzn, i będzie przeciwstawiał się stereotypowi, że opieka nad dzieckiem jest głównie zadaniem kobiety.

Artykuł 17 – Opieka nad innymi osobami

- (1) Sygnatariusz uznaje, że kobiety i mężczyźni mają prawo opiekować się też innymi niż dzieci osobami, i że to zadanie może wpływać na ich zdolność do pełnego zaangażowania w życiu gospodarczym i społecznym.
- (2) Sygnatariusz uznaje, że takie zadanie opiekuńcze spadają nieproporcjonalnie na kobiety i dlatego są barierą dla równości kobiet i mężczyzn.
- (3) Sygnatariusz zobowiązuje się do przeciwstawiania tej nierówności poprzez:
 - Uczynienie jednym ze swoich priorytetów świadczenia i promocji dostępnej, wysokiej jakości opieki nad innymi osobami czy to bezpośrednio czy poprzez innych wykonawców.
 - Wspieranie i promowanie osób doświadczających izolacji społecznej wynikającej z ich obowiązków opiekuńczych.
 - Kampanie informacyjne przeciw stereotypowi, który pokazuje, że opieka nad innymi osobami jest głównie zadaniem kobiety.

Artykuł 18 – wykluczenie społeczne

- (1) Sygnatariusz uznaje, że każdy ma prawo do ochrony przed ubóstwem i wykluczeniem społecznym, i że kobiety są częściej dotknięte wykluczeniem społecznym ponieważ mają mniejszy dostęp do środków materialnych, towarów i usług niż mężczyźni.
- (2) Dlatego Sygnatariusz w zakresie usług i działań, współpracując z parterami społecznymi podejmie środki w ramach całościowego skoordynowanego podejścia:
 - Promowanie skutecznego dostępu wszystkich tych, którzy żyją w wykluczeniu lub są zagrożone wykluczeniem społecznym czy ubóstwem w obszarze pracy, mieszkalnictwa, edukacji, kultury, technologii informacyjnych i komunikacyjnych, do pomocy socjalnej i medycznej.
 - Rozpoznanie szczególnych potrzeb i sytuacji kobiet doświadczających wykluczenia społecznego.
 - Wzięcie pod uwagę specyficznych potrzeb emigrantów – kobiet i mężczyzn oraz promowanie ich integracji.

Artykuł 19 – Mieszkalnictwo

- (1) Sygnatariusz uznaje prawo do mieszkania, i potwierdza, że dostęp do mieszkalnictwa dobrej jakości jest jedną z najbardziej podstawowych potrzeb ludzkich, istotną dla dobrego samopoczucia poszczególnych osób jak i ich rodzin.
- (2) Sygnatariusz uznaje dalej, że kobiety i mężczyźni mają często specyficzne i odmienne potrzeby w związku z mieszkalnictwem, które muszą być w całości brane pod uwagę, łącznie w z faktem, że:
 - (a) Kobiety mają średnio mniejsze dochody i środki niż mężczyźni i dlatego wymagają mieszkań, na które mogą sobie pozwolić;
 - (b) Kobiety są głowami gospodarstw domowych w większości rodzin z jednym rodzicem, z wynikającymi z tego prawami do dostępu do mieszkalnictwa socjalnego;
 - (c) Słabi i mało zaradni mężczyźni stanowią większość wśród bezdomnych.
- (3) Sygnatariusz zobowiązuje się dlatego do:
 - (a) zapewnienia i promowania dostępu do mieszkań o odpowiedniej wielkości i standardzie, w odpowiednim otoczeniu i dostępie do istotnych usług;
 - (b) podjęcia kroków zapobiegających bezdomności a w szczególności zapewnienia pomocy bezdomnym, opartej na kryterium potrzeby i niedyskryminacji;
 - (c) kształtowania, w ramach swoich kompetencji, takich cen mieszkań aby były one dostępne dla osób o niższych dochodach.
- (4) Sygnatariusz zapewnia, że promuje równe prawo kobiet i mężczyzn do bycia dzierżawcą, właścicielem lub inną formą właściciela nieruchomości, domu. W tym celu Sygnatariusz używa swoich kompetencji i wpływów tak aby zapewnić kobietom i mężczyznom równy dostęp do hipoteki czy innej formy pomocy finansowej i kredytu na cele mieszkaniowe.

Artykuł 20 – Kultura, sport i czas wolny

- (1) Sygnatariusz uznaje prawo każdego do udziału w życiu kulturalnym.
- (2) Sygnatariusz ponadto uznaje, że sport odgrywa ważną rolę i wpływa na życie społeczności i gwarantuje prawo do zdrowia określone w Artykule 14. Uznaje także, że kobiety i mężczyźni mają prawo do równego dostępu do aktywności kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej oraz odpowiednich obiektów i placówek.
- (3) Sygnatariusz uznaje, że kobiety i mężczyźni mogą mieć różne doświadczenia i zainteresowania kulturą, sportem i sposobami spędzania czasu wolnego, że może to wynikać z różnych działań i

postaw motywowanych stereotypami płci, i dlatego Sygnatariusz zobowiązuje się do przeprowadzenia i wspierania następujących środków:

- Zapewnienie, tak dalece jak to jest możliwe, kobietom i mężczyznom, chłopcom i dziewczynkom równego dostępu do uprawiania sportu, spędzania czasu wolnego oraz korzystania z obiektów i placówek sportowych oraz kulturalnych.
- Zachęcanie kobiet i mężczyzn, chłopców i dziewcząt do równego udziału w zajęciach sportowych i kulturalnych, także tych które są pierwotnie przypisane określonej płci – „damskie” lub „męskie”.
- Zachęcanie artystów, stowarzyszeń kulturalnych i sportowych do promowania działalności kulturalnej i sportowej, które sprzeciwiają się stereotypom kobiet i mężczyzn.
- Zachęcanie bibliotek publicznych do posiadania w zbiorach książek i materiałów o tematyce równości płci oraz podejmowanie działań promocyjnych na ten temat.

Artykuł 21 – Bezpieczeństwo i ochrona

- (1) Sygnatariusz uznaje prawo każdej kobiety i każdego mężczyzny do ochrony ich osoby, do wolności poruszania się, i przyznaje że prawa te nie mogą być swobodnie lub równo wykonywane, jeśli kobiety lub mężczyźni są w niebezpieczeństwie lub zagrożeniu, czy to prywatnie czy publicznie, lub jeśli czują się w niebezpieczeństwie lub zagrożeni.
- (2) Sygnatariusz uznaje, że kobiety i mężczyźni po części w związku z różnymi obowiązkami lub stylem życia zmagają się często z różnymi problemami bezpieczeństwa i zagrożenia, którymi należy się zająć.
- (3) Dlatego Sygnatariusz zobowiązuje się:
 - (a) Sprawdzić statystyki, z uwzględnieniem płci, odnośnie ilości i typu wypadków (także poważnych zbrodni), które wpływają na bezpieczeństwo lub poczucie zagrożenia kobiet i mężczyzn, i jeśli to konieczne zbada poziom i charakter obaw przed przestępstwem lub innymi źródłami zagrożenia;
 - (b) Opracować i stosować strategię, politykę i działania, w tym konkretne ulepszenia stanu obecnego na swoim terenie (np. transport, parkingi, oświetlenie ulic), współpracę z policją lub innymi służbami w celu zagwarantowania bezpieczeństwa kobiet i mężczyzn oraz obniżenia poczucia braku bezpieczeństwa i ochrony.

Artykuł 22 – Przemoc związana z płcią

- (1) Sygnatariusz uznaje, że przemoc związana z płcią, która nieproporcjonalnie dotyczy kobiet, jest pogwałceniem podstawowych praw człowieka, łamaniem godności, fizycznej i psychicznej istot ludzkich.
- (2) Sygnatariusz uznaje, że przemoc oparta na płci, jest wynikiem przekonania sprawcy, że jedna z płci ma przewagę nad drugą w kontekście nierównych relacji siły.
- (3) Dlatego Sygnatariusz zobowiązuje się do opracowania i wzmocnienia polityki i działań przeciw przemocy opartej na płci przez:
 - Zagwarantowanie pomocy i wsparcia ofiarom
 - Publiczne informowanie w języku najbardziej przystępnym dla danej społeczności, o formach pomocy dostępnych na danym obszarze.
 - Zapewnienie, by odpowiednie służby zostały przeszkolone w rozpoznawaniu i we wspieraniu ofiar.
 - Zapewnienie, że istnieje skuteczna koordynacja pomiędzy odpowiednimi służbami takimi jak policja, jednostki odpowiedzialne za mieszkalnictwo i opiekę zdrowotną.
 - Podnoszenie świadomości poprzez kampanie i programy edukacyjne skierowane do potencjalnych ofiar i sprawców.

Artykuł 23 – handel ludźmi

- (1) Sygnatariusz uznaje, że przestępstwo jakim jest handel ludźmi, które nieproporcjonalnie dotyczy kobiet i dziewcząt, jest pogwałceniem podstawowych praw ludzkich i łamaniem godności fizycznej i psychicznej istot ludzkich.
- (2) Sygnatariusz podejmuje się stworzyć i wzmocnić politykę oraz zobowiązuje się do działań zapobiegających handlowi ludźmi poprzez:
 - Kampanie informacyjne i podnoszenie świadomości.
 - Programy szkoleniowe dla odpowiednich służb w celu identyfikacji i wspierania ofiar.
 - Środki zniechęcające do zapotrzebowania na tego typu usługi.
 - Odpowiednie środki pomagające ofiarom - w tym dostęp do świadczeń medycznych, odpowiedniego i bezpiecznego mieszkania, tłumaczyń.

PLANOWANIE I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

Artykuł 24 – Zrównoważony rozwój

- (1) Sygnatariusz uznaje, że zasady zrównoważonego rozwoju muszą być całkowicie przestrzegane w strategiach planowania i rozwoju dla przyszłości jego obszaru, muszą one uwzględniać aspekty gospodarcze, społeczne, środowiskowe i kulturalne, a w szczególności obejmować potrzebę promowania i osiągania równości między kobietami i mężczyznami.
- (2) Dlatego Sygnatariusz zobowiązuje się do uwzględniania zasady równości między kobietami i mężczyznami, we wszystkich swoich strategiach planistycznych lub rozwojowych na rzecz zrównoważonego rozwoju swojego obszaru.

Artykuł 25 – Planowanie miejskie i lokalne

- (1) Sygnatariusz uznaje wagę polityki i planów rozwoju przestrzennego, transportowego i gospodarczego oraz użytkowania terenu, w tworzeniu warunków umożliwiających zagwarantowanie prawa do równości kobiet i mężczyzn.
- (2) Sygnatariusz zobowiązuje się, że przy opracowaniu, przyjęciu i wdrożeniu takiej polityki i planów uwzględnione są:
 - potrzeba promowania skutecznej równości we wszystkich aspektach życia lokalnego,
 - specyficzne potrzeby kobiet i mężczyzn w związku z np. zatrudnieniem, dostępem do usług i życia kulturalnego, edukacji i obowiązków rodzinnych, które oparte są na danych miejscowych lub innych, łącznie z własną oceną sytuacji płci dokonaną przez Sygnatariusza.
 - wysokiej jakości rozwiązania uwzględniające specyficzne potrzeby kobiet i mężczyzn.

Artykuł 26 – Mobilność i transport

- (1) Sygnatariusz uznaje, że mobilność i dostęp do środków transportu są dla kobiet i mężczyzn istotnym warunkiem gwarantującym wiele ich praw, zadań i obowiązków, łącznie z dostępem do pracy, edukacji, kultury i ważnych usług. Uznaje także, że zrównoważenie i sukces gminy lub regionu zależy w znacznym stopniu od rozwoju wysokiej jakości infrastruktury transportowej i publicznych usług transportowych.
- (2) Sygnatariusz uznaje, że kobiety i mężczyźni mają często w praktyce inne potrzeby, jak również przyzwyczajenia i zakres korzystania z transportu w oparciu o takie czynniki jak dochody, obowiązki związane z opieką czy godziny pracy, i że kobiety stanowią większy odsetek korzystających z transportu publicznego niż mężczyźni.

- (3) Sygnatariusz dlatego zobowiązuje się do:
 - (a) wzięcia pod uwagę różnych potrzeb w aspekcie mobilności, przyzwyczajień i intensywności korzystania z transportu przez kobiety i mężczyzn z obszarów miejskich i wiejskich gmin;
 - (b) zapewnienia, że usługi transportowe dostarczane są mieszkańcom danego terenu z uwzględnieniem specyficznych i wspólnych potrzeb kobiet i mężczyzn, przy zachowaniu zasady równości kobiet i mężczyzn w życiu lokalnym.
- (4) Sygnatariusz zobowiązuje się do wspierania ulepszenia usług transportowych na swoim obszarze, tak aby uwzględniać specyficzne i wspólne potrzeby kobiet i mężczyzn do regularnego, niedrogiego, bezpiecznego i dostępnego transportu i przyczyni się do jego zrównoważonego rozwoju.

Artykuł 27 – Rozwój gospodarczy

- (1) Sygnatariusz uznaje, że osiągnięcie stabilnego i zrównoważonego rozwoju gospodarczego jest istotnym elementem sukcesu gminy lub regionu, że jego działania i usługi w tej dziedzinie mogą znacząco przyczynić się do podniesienia równości między kobietami i mężczyznami.
- (2) Sygnatariusz uznaje potrzebę podniesienia wskaźnika i jakości zatrudnienia kobiet, oraz zagrożenie związane z ubóstwem spowodowanym długotrwałym bezrobociem i nie wynagradzaną pracą.
- (3) Sygnatariusz w ramach swoich działań i usług w dziedzinie rozwoju gospodarczego, zobowiązuje się uwzględnić potrzeby i zainteresowania kobiet i mężczyzn oraz możliwości podwyższenia równości między nimi, i podjęcia w tym celu odpowiednich działań. Takie działania mogą obejmować:
 - Pomoc kobietom-przedsiębiorcom.
 - Zapewnienie wsparcia finansowego lub innego przedsiębiorstwom promującym równość płci.
 - Zachęcenie kobiet do nauki i zdobywania kwalifikacji przypisanych przez tradycję mężczyznom i vice versa.
 - Zachęcanie pracodawców do rekrutowania kobiet według ich umiejętności, kwalifikacji i stanowisk tradycyjnie postrzeganych jako męskie i vice versa.

Artykuł 28 – Środowisko

- (1) Sygnatariusz uznaje swoją odpowiedzialność za wysoki poziom ochrony i poprawianie stanu środowiska na swoim obszarze, a także za lokalną politykę w odniesieniu do odpadów, hałasu, jakości powietrza, bioróżnorodności i wpływu na zmianę klimatu. Uznaje on równe prawo kobiet i mężczyzn do korzystania z usług i polityki związanej ze środowiskiem.
- (2) Sygnatariusz uznaje, że w wielu przypadkach styl życia kobiet i mężczyzn różni się, i że kobiety i mężczyźni mogą różnić się w wykorzystaniu lokalnych usług, publicznej czy otwartej przestrzeni, czy zmagają się z różnymi problemami środowiskowymi.
- (3) Sygnatariusz zobowiązuje się do ulepszania swojej polityki środowiskowej i usług, pełnego i równego uwzględniania w niej specyficznych potrzeb i stylu życia kobiet i mężczyzn, i zasady solidarności między pokoleniami.

ROLA REGULATOTRA

Artykuł 29 - samorząd terytorialny jako regulator

- (1) Sygnatariusz wykonując swoje zadania i obowiązki jako zarządca poszczególnych działań na swoim obszarze, uznaje ważną rolę jaką taka regulacja i ochrona konsumenta odgrywa w zapewnieniu bezpieczeństwa i dobrobytu społeczności lokalnej, i że działania te mogą różnie wpływać na sytuację kobiet i mężczyzn.

- (2) Sygnatariusz zobowiązuje się do uwzględniania w swoich zadaniach specyficznych potrzeb, zainteresowań i uwarunkowań życia kobiet i mężczyzn.

TWINNING I WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Artykuł 30

- (1) Sygnatariusz uznaje rolę twinningu oraz współpracy na szczeblu europejskim oraz międzynarodowym w życiu samorządów lokalnych i regionalnych, w zbliżaniu do siebie obywateli i promowaniu uczenia się od siebie i porozumienia ponad granicami państwowymi.
- (2) Sygnatariusz zobowiązuje się w swoich działaniach w dziedzinie twinningu i współpracy na szczeblu europejskim i międzynarodowym:
- Włączać równo kobiety i mężczyzn z różnych środowisk do tych działań.
 - Korzystać z twinningu, współpracy na arenie europejskiej i międzynarodowej jako platformy wymiany wzajemnych doświadczeń, nauki w sprawach odnoszących się do równości kobiet i mężczyzn.
 - Uwzględniać równościowy podział płci w podejmowanych przez siebie zdecentralizowanych działaniach.

Tłumaczenie Biuro Związku Miast Polskich